

SAKKI ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle 23.2.2021

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Keskeiset kannat:

- Kannatamme uudistuksen tavoitteita ja näemme sen toteuttavan tavoitteet opiskeluhuollon osalta, jos huoliin pystytään vastaamaan

Tarkemmat kommentit

Kannatamme uudistukselle asetettuja tavoitteita mm. yhdenvertaisten palveluiden saavutettavuuden ja hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen osalta ja pidämme niiden toteutumista ammatillisten opiskelijoiden näkökulmasta katsottuna todennäköisinä. Tämä kuitenkin edellyttää toiminnan riittävää resursointia ja yhteistyön järjestämistä sujuvaksi hyvinvointialueiden ja oppilaitosten välillä.

Opiskeluhuollon palveluiden siirtyminen hyvinvointialueiden vastuulle on nähdäksemme hyvin perusteltu ja tarpeellinen muutos, jos sen yhteydessä pidetään kiinni lähipalveluperiaatteesta ja yhteistyö oppilaitoksen ja hyvinvointialueen kesken opiskeluhuollon toteuttamisen ja tietojen vaihdon suhteen toteutetaan hyvin. Pidämme erittäin keskeisenä huolehtia ja varmistua siitä, että opiskeluhoito tosiasiallisesti järjestetään oppilaitoksen tiloissa ja yhteisötyöhön osallistuen, niin että toiminta ei muutu vierailutyypiseksi tai satunnaisesti saatavissa olevaksi. Katsomme, että

valvonnan näkökulmasta tilanne nykyiseen toisaalta jopa paranee, kun oppilaitoksen yhteydessä toimimisesta ei ole tällä hetkellä säädetty mitään velvoittavaa.

Näemme että nykyisen järjestelmän suurimpia hyviä puolia ovat matalalla kynnyksellä toimiva lähipalvelu yksilöille sekä oppilaitoksella tapahtuva yhteisötyö. Näistä elementeistä tulee pitää kiinni myös tulevassa mallissa. Varsinkin yhteisötyö voi kärsiä, jos opiskeluhuollon työntekijät etäännyvät oppilaitosyhteisöstä ja käyvät oppilaitoksessa vain vierailupohjaisesti. Suurena haasteena nykytilassa näemme esityksessä hyvin avatun eriarvoisuuden eri kuntien välillä, kun osa kunnista ei tarjoa palvelua tarvittavassa määrin eikä edellä kuvattu lähipalvelu toimi. Uudistuksen mahdollisuuksista näemme merkittävimpinä saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden sekä palveluketjun toiminnan parantamisen, kun opiskeluhuolto olisi saman organisaation sisällä. Samalla kiinnitämme huomion siihen, että kuraattori- ja psykologipalveluiden tarjoaminen niissä oppilaitoksissa, joissa palvelua ei tällä hetkellä ole, vaatii resursseja jotka tulee uudistuksen yhteydessä turvata. Olemmekin huolissamme siitä, että resurssipuolta ei ole samalla varmistettu.

Uudistus tulisi käyttää hyväksi järjestämällä hyvinvointialueiden sisäinen toiminta erityisesti nuorten ja opiskelijoiden mielenterveystilanteiden hoitamiseksi kuntoon. Nopea matalan kynnyksen apu opiskelijahuollossa vähentäisi tarvetta erikoissairaanhoidolle. Toivomme, että tämä nähtäisiin myös hyvinvointialueilla sekä nuorten tilannetta parantavana että erikoissairaanhoidon resursseja säästävänä toimintana. Samalla hyvinvointialueilla voidaan tehdä selkeää työnjakoa sen suhteen, mikä on oppilaitoksen opiskelijahuollon työtä, tehtävää ja osaamista ja mikä opiskeluterveydenhuollon mielenterveyspalveluiden tehtävä.

Yhteydenpito ja tiedonvaihto hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välillä tulee järjestää hyväksi, niin että hyvinvointialueilla tunnetaan tarpeeksi hyvin se toimintakenttä, jolla psykologit ja kuraattorit toimivat. Näemme riskinä sen, että

hyvinvointialue jää liian etäiseksi käytännön oppilaitostyöstä ja -arjesta. Työn merkitys korostuu oppivelvollisuuden laajentuessa.

Tervehdimme ilolla esitystä hyvinvointialueiden nuorisovaltuustoista, jotka tukevat lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia. Näemme, että nuorisovaltuuston olisi hyvä olla vakiintuneena toimintamuotona se osallisuuden väylä, jolla osallisuutta ensisijaisesti tuettaisiin. Tämän aseman vahvistamiseksi pitäisimme tarpeellisena lisätä kirjauksen siitä, että hyvinvointialueen nuorisovaltuusto saisi automaattisen puhe- ja läsnäolo-oikeuden hyvinvointialuetason toimielimiin. Tämä turvaisi yhdenvertaiset vaikutusmahdollisuudet kaikilla hyvinvointialueilla.

JUTTA VIHONEN

Puheenjohtaja

044 7530 581

jutta.vihonen@sakkiry.fi

VEERA FLORICA RAJALA

Päsihteeri

050 3100 570

veera.florica-rajala@sakkiry.fi

Lisätietoja:

Matti Tujula

edunvalvonnan asiantuntija

044 7766 048

matti.tujula@sakkiry.fi

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry

Hakaniemenranta 1 C | 00530 Helsinki

www.sakkiry.fi | Y-tunnus: 0678133-8